

Megjelenik minden vasárnap és csütörtökön.

Szerkesztőség és kiadó-hivatal:

Szabó Albert könyvnyomdájában Kézdi-Vásárhelyt, hova egy a lap beltartalmi részét illető közlemények, mint az előfizetések, hirdetések, nyititéri cikkek stb. intézendők.

Nyititéri cikkek soronkint 10 kr-ért közöltenek.

SZÉKELYFÖLD

Politikai, közgazdasági, társadalmi és szépirodalmi hirlap.

Előfizetési árak:

Egy évre . . . 6 frt — kr.
Fél évre . . . 3 frt — kr.
Negyed évre . . . 1 frt 50 kr.
Külföldre 1 évre 8 frt — kr.
Egyes szám ára 6 kr.

Hirdetések díja:

minden egyhasábas garmond-sorért vagy annak terfogatáért 4 krajczár.
Ezenkívül minden beiktatásnál 30 krajczár bélyegdíj fizetendő.

Felhívás előfizetésre.

A „Székelyföld“ című politikai, közgazdasági, társadalmi és szépirodalmi, hetenkint 2-szer megjelenő hirlapra a következő árakkal előfizetést nyitunk:

Egy évre . . . 6 frt — kr.
Fél évre . . . 3 frt — kr.
Negyed évre . . . 1 frt 50 kr.
Külföldre egy évre . . 8 frt — kr.

Előfizetési pénzek bármely időben elfogadottnak.

Lapunk azon előfizetőit, kik előfizetéseikkel még hátralékban vannak, tisztelettel kérjük azoknak beküldésére.

Kérjük egyuttal t. előfizetőinket, szíveskedjenek előfizetéseiket minél előbb megújítani, hogy lapunk szétküldésében zavar ne forduljon elő.

A „Székelyföld“ kiadó-hivatala.

A vidéki központok teendői.

II.

Nagyot vétkeztek a magyar nép vezérférfiai, midőn szokott tulzott óvatosságból s részben a németországi Schulvereinek rágalmaitól megijedve, határozottan tiltakoztak a chauvinistikus gondolkodás árnyéka ellen is. A mely nép élni akar, annak megizmósodásra kell törekedni. Gyáva az a magyar, kifél bevallani, hogy ő akarja s melegen ohajtja, hogy Kárpátoktól Adriáig magyar szó hangozzék mindenütt. A német, a ki minket szid, tildözi Posen és Elsas lakóit, s nekünk ne volna jogunk Magyarország vegyes népeivel megismertetni a magyar nyelvet, magyar

műveltséget, mely hasonlíthatlanul felhaladja az e földön lakó nemzetiségek műveltségét s irodalmát? Nem azt akarjuk mi, hogy anyanyelvüket elfeledjék, hiszen a mi gyermekeinket is tanítjuk idegen nyelvekre; de határozottan akarjuk, hogy Magyarország minden számbavehető lakosa tudja az állam nyelvét s hogy mielőbb s fokozatosan a magyar nyelv használata legyen uralkodó mindenütt, a hol a hivatalos kölcsonös érintkezés szükséges. Gyáva az a magyar, ki azt elő nem mozdítja, ki nem hagyja ott azt a magyarországi üzletet, a hol őt nem magyarul köszöntik, s más nyelven beszél hazánkban olyannal, ki magyarul is tud. Érezniük kell, hogy Magyarországon a magyar műveltség az egyedül számbavehető (hiszen a belföldi német is alig produkál valami számbavehető) s nekünk nemcsak jogunk, de műveletlenebb honfitársainkkal szemben erkölcsi kötelességünk is, hogy minden erővel igyekezzünk nekik is lehetővé tenni a magyar műveltség megszerzését; éreznünk kell pedig mindennek felett, hogy Magyarország léte s megerősödése főképp attól függ, minél többen lelkesednek velünk együtt azok közül, kiket eddig a műveletlenség közönyösökké, sőt időről időre ellenségeinkké tett. Hiszen ezt a szép hazát is annál inkább fogja szeretni a falusi nép, minél jobban felderül értelmi világuk s minél közelebből megismerik azt, a mit a magyar nép geniusa a válságos idők daczára alkotott.

Messze távol állunk még attól, midőn — mint azt különösen az angol-szász faj szerencsésebb lakói teszik — a városok műveltebb lakói felkeresik a falukat, hogy ott népszerű tudományos felolvasásokban ismertessék a legújabb találmányokat avagy egyes felmerült érdekesebb kísérleteket. Nálunk még a falusi pap, tanító vagy jegyző sem volna képes ily kérdésekre nézve érdeklődést kelteni föl közöttük; legfeljebb itt-ott a magyar és német ajku vidékek lakói között. A hirlapok, vándorló panorámák s más eszközök is nagyrészt koraiak. A falusi nép tömeges látogatása a városok, képviselőválasztások alkalmával nem elég alkalmas arra, hogy egyes nagyon mesterséges eszközök kivételével (minők lehetnének pl. tanulságos boltkirakatok, Magyarország nevezetesebb vidékeit mutató vásári panorámák, képes könyvek potom áron osztogatása stb.) a nép műveltségére nagyobb mérvben hathassanak. Az iskola, dalegyletek s népkönyvtárak ma még a legjobb segédeszközök; mindennek felett pedig lényeges az, hogy minden faluban egy lelkes, mozgékony ifjú s egy művelt nő, kik hivatásuk fontosságát érzik, s kik a városi művelt elemmel s a hivatalos közegekkel folytonos összeköttetésben öntudatosan működjenek a nagy munkán, Magyarország új meghódításán.

Igen, mert erről van szó. Óseink ezredéves működése csak a talajt s történeti jogot szerzte meg számunkra; a szebb és jelentéke-

A „Székelyföld“ tárczája.

Achilles.

(Göthe műve.)

Németből szabadon fordította

Aphrodite.

(Folytatás.)

Ezalatt a terembe léptek a többi istenek. Artemis Diana jött előbb (a korán kelő), már örvendezve a győzelmes nyílmal, mely a leggyorsabb szarvast ejti el az Ida-hegység forrásainál. Jött Iris, Hermesnek kíséretében; továbbá a derék Letto, kit Hera mindig gyűlött, bár hozzá hasonló volt, ám sokkal szelidebb. Őt követé fia, Phobos Apollo, és az isteni anya úgy örül és gyönyörködik fiában! Hatalmasan közeig Ares, Mars, mint harcos, senkihez sem nyájasan (csak a hamis Kypris szelidíté őt meg néha). Legésőbb jött Venus, az éber istennő, ki a szerelmesektől a reggeli órákban oly kénytelen válik meg, elbágyadva, mintha az éj nyugalma nem lett volna számára elegendő, és épen a trónnak párnáira eszszkedik le. Szelid fénybe vonja be az isteneknek e csarnokát; lágy fuvalmai az aethernek hirdetik Zeus Kronionnak közeledtét, ki csakhamar a laknak belsejéből a gyülekezetben meg is jelent, és a Hephästos, fia által művésziileg készített trónon helyet foglalt. A többiek külön-külön válna,

ülők körül a trónt, de előbb mindnyájan meghajoltak. A pajkos, fiatal istenek, istennők, u. m. a Chariták, Horák és a legfiatalabb főistennő, Hebe. Az ambra-illatu nektárt még körben élvezik, nem oly mértékben bár, mint az Uranionok; egyedül Zeushoz közelit gyerekes komolysággal Ganymedes és tölti meg annak poharát, minek a legfőbb isten is örül. Így élvezik őket, a halhatatlanok, a mennyei üdvöt, csendesen, nyiltan és titokban.

E közben az isteni származású Thetis, eme deli, szép alkotású, legkedvesebb leánya Nereus tenger-istennek, szomorúan, bánatos tekintettel váratlanul közéjük jön, és Juno Herához fordulva, azt így szólítja meg:

„Ne fordulj el tőlem, oh istennő; légy igazságos, mert esküszöm az elköltözötteknek szellemeire, kik már a Tartarusban laknak és Kronost úgy veszik körül, valamint a sygiai forrásra, s mindazokra a lelkekre, kik később fogják megboszulni a hamis fogadást: én nem azért jöttem, hogy fiamnak oly bizonyos sorsát, a halandóságot, megváltoztassam, de azért, hogy balsorsát továbbítsam, elhalaszthatni kérem. Engem a tengernek biboros lakából a végtelen bánat üzött ide, az Olympnak magaslatára, hogy köztetek és általatok enyhítem határtalan aggodalmaimat a fellett, hogy fiam többé nem szolít nyájas szeretettel, mint egykor, és nem ohajt, de anyját féledve áll a tenger partjainál, bár tudja, hogy közelében

vagyok s csak egy szavába kerül, hogy mellette megjelenjek; de oh, nem, ő csak barátjára gondol, hozzá kívánczik, ki előtte leszállott Aisnák sötét birodalmában; igen, ama Patroklos után törekszik Achilles is az élők közül távozni; az árnyak honában sem nem láthatom, sem nem hallhatom őt, holott egymás keservét enyhítve és könnyítve, oly jótékony lenne a kölcsönös panasz az elkerülhetlen sors felett!“

Hevesen fordul meg Hera e szavakra és bántólag ekként illeti a kesergőt:

„Képmutató nő, te, hasonló a tengerhez, mely kifürkészhetetlen és a mely szüle tőgedet, miként bizzam én benned? Sőt azt kívánod, hogy nyájas szavakkal illesselek, holott te ugy régebben, mint most, a legnemesebb harcosokat halálra vinni követeled fiadnak kiállhatatlan természetéért, és az esztelennek hizelegtetsz általuk. Azt hiszed, nem tudom, hogy Kronon, mint völegény, nagy pompával szálla le hozzád, és Nereus leánya azt hívé, remélé nagyravágása érzetében, hogy az egeknek királynéja leend? De szerencséjére az istenség visszatérte neje és testvérehez a titánoknak bölcs intésére és jóslatára, kik azt jövendőlék: vigyázzon, mert ama házasságából veszélyes fia fog származni; és im, betelt a jóslat, melyet Prometheus mond vala; halandó férjed által szörnyeteg fiad származott: Chimära, és a föld pusztító sárkányává lett. Hát hogyha istentől származott vala ő, ki biztosítaná az isteneknek az ae-

nyebb feladat nekünk jutott: meghódítani azt a népet, melynek közel fele része közönyös s egy jelentékeny része ellenséges indulat, törekvéseinkkel szemben. A hódítás munkájának legszebb, leghatásosabb része a vidéki központok, az intelligens magyar vidéki városok elitjének feladata. Elmúlt az a kor, midőn tisztán éljenzéssel s pohárköszöntéssel lehetett dokumentálni a hazafiasságot; a jövő nemzedék méltán megbélyegzi a vidéki városnak most élő lakosságát, mely vidéke magyar művelőése érdekét közönnnyel szemléli.

György Aladár.

SZEMLE.

Sajtóügyi végtárgyalás volt márczius 21-kén Kolozsváron. A brassói „Gazetta” mult évi 176. és 179. számaiban jelzett lap felelős és segéd-szerkesztője, Dr. Muresianu és Bobanku István olyan czikket irtak, melyek alkalmasak voltak arra, hogy a nemzetiségi izgatás bünébe essenek. Dr. Biró János kir. ügyész meg is tette a szükséges lépéseket s a tárgyalás és az ítélet kimondása említett napon volt.

Az esküdtszék Dr. Muresianu Aurélt felmentette, de Bobanku Istvánt vétkesnek jelentette ki s így a törvényszék elítélte 4 havi államfogházra és 50 frt pénzbüntetésre.

Az inkriminált czikkben, melyért szerzőjét elítélték, ilyen kifakadások vannak:

A nem magyar nemzetiségek dolgoznak éjjel-nappal, kinokat és fájdalmakat szenvednek, erőlködnek és izzadnak, szükségét szenvednek, küzdve számtalan nélkülözéssel, s mind ezt azért, hogy a hatalom birtokában levők fényesen élhessenek. Továbbá: A mi ellenfeleink, hogy biztosíthassák ezt az állapotot... kifosztván a nem magyarokat, terrorizálják, üldözik, befektetik és rágalmazzák azokat, kik nem az altaji hegysek aljából származtak. — Így irnak a mi kedves románjaink.

Frigyes császárnak az alkotmány értelmében esküvel kellett volna fogadni, hogy az alkotmányt megtartja; azonban testi gyengesége miatt azt szóval nem tehetette, de a birodalmi gyűléshez, porosz országgyűléshez intézett üzenetében írásban lekötötte magát, hogy alkotmányos kötelességeit hiven fogja teljesíteni. Az erre szerkesztett válaszfeliratot a bir. gyűlés egyhangulag elfogadta, ugyszintén azon javaslatot is, hogy Vilmos császárnak emlékszobor állíttassék.

Még mind nem lehet megítélni a Vilmos császár halálával létrejött változások horderejét. A politikai láthatárt bizonyos fátyol borítja, melyet nem lebbentett fel a bizonyosság napja. Minden-

esetre érthetetlen, hogy az oroszok annyira megvannak elégedve a Frigyes békeszerzetével. Ok úgy magyarázzák, hogy ha Ausztria-Magyarországot megtámadják, az új császár békeszeretete nem fogja megengedni a háborúba keveredést s így mi magunkra maradnánk. Hát mi a mostani körülmények között magunk is megmérkőznénk a muszkával, de olyasmit feltenni, a szövetséget úgy magyarázni, képtelenség. Mi nem a császárral, hanem Németországgal szövetkeztünk s ha a császárral szövetkeztünk volna, akkor sem volna baj, mert Frigyes tüneményesen kijelentette, hogy atyja nyomdokát fogja követni.

A békés megyei ár víz mind veszélyesebbé válik, már mintegy 60 ezer hold föld van víz alatt. A Körös folyók a hó gyors olvadása közben medrökéből kicsaptak s az emberek ezreit a kétségbeesés szélére juttatták. Különösen Békés van szorongatott helyzetben. Eddig mintegy 30 ezer frt kiadásuk volt, mert mintegy harmincezer km. hosszú védvonalon dolgoznak a töltés emelésén. A vészbizottság 10 ezer frtot kért a közlekedési minisztértől, melyet a miniszter rögtön utalványozott. Az elhagyatottaknak valódi atyjuk gróf Wenckheim Géza, kinek kastélya magasan fekszik. Szánalmas a helyzetre gondolni, mert a házak sorra dőlnek össze s az egyszerű nép minden vagyonát oda temetik. A közlekedési miniszter minden lehetőt megtesz a veszély elhárítására.

A gyalogsági főfelügyelői állásra, melyet Ő felsége csak most szervezett, Rudolf trónörökös nevezetett ki. A lovasságnak, tüzérségnek és műszaki csapatoknak is van s eddig is volt főfelügyelőjük. E főfelügyelői állás szervezése újabb bizonyossága Ő felsége atyai gondoskodásának, melylyel a hadsereg ügye iránt viseltetik.

Az új német császár egészségi állapotáról mindig változó hírek jelennek meg. Egyik lap tegnapi előtt azt a hírt közölte, hogy az elhalt részek eltávolítása végett új operációra van szükség. Azt azonban a berlini lapok határozottan megegyezően, sőt állítják, hogy a császár állapota annyira javult, hogy 5-6 nap alatt teljesen ura lesz hangjának.

Spanyolországban, Oportó városában nagy színház-éges volt e hó 21-én. Gázrobbanás miatt a színház teljesen leégett s több mint 80 holttestet találtak a romok közt.

Hogy a Németországgal kötött szövetségünk erős alapon áll, kitetszik abból is, hogy az összes fejedelmi vendégek nem részesültek oly meleg fogadtatásban, mint Rudolf trónörökös. Mikor már az összes vendégek elbucstak, Rudolf trónörökös a császár sürgetésére még harmadfél óráig maradt ott szűk családi körben.

Senki sem akar Európában háborút — ezt hangoztatja még a muszka is — s mégis lázas a készlődés. Még Oroszország a galicziai határon nagy hadsereget szerez s óriási mennyiségben

érkeznek a katonai szállítmányok, addig a török nyugodtan van, hogy Ferdinándot törvénytelen fejedelemmel nyilvánította. Tovább, igaz, nem megy, bár a muszka sürgeti. A bolgárok pedig meg vannak elégedve fejedelmükkel, sőt válasza sem méltatja a porta megintését.

A tűzbiztosítás államosítása.

„Az ingatlan állami tűzkárbiztosítás eszméjének keletkezése és fejlődése Magyarhonban” sokat ígérő czim alatt jelent meg e napokban egy röpirat Weisz Bernát Ferencz kir. tanácsos tollából, melynek tartalmát kivonatilag és első helyen a „Pester Lloyd” is közölte, még pedig igen jóakaratu bevezetéssel. Ez utóbbi körülmény felett nem fogunk csodálkozni, ha tekintetbe vesszük, hogy a füzet szerzője a „Pesti Lloyd” társaság hirlapkiadó-bizottságának elnöke, ki, mint ilyen, azt az előjogot is véli igénybe vehetni, hogy oly szellemi termékek felvételét is biztosítsa az említett lap hasábjain, melyek ha más szerzőtől származnak, minden tekintetben nélkül egyszerűen a papirkosárába vándorolnak. A szerző eléggé óvatos volt műve előszavában megemlékezni előhaladt koráról, és ezt helyesen cselekedte, mert ez a tény bizonyos tekintetben arra kötelez, hogy szerző némely tételét kellőleg ne mérlegeljék és hogy sok merész és a valódi tényeknek meg nem felelő állításait csakis magas életkorának tulajdonítsuk és azokkal lehetőleg gyengéden bánjunk.

A mi az ügy lényegét illeti, a nézetek eltérők, és eszünkbe sem jut erre vonatkozólag szerzővel vitába bocsátkozni, sőt eléggé tárgyilagosság vagyunk elismerni, hogy sok momentum mellett, habár nem titkolhatjuk el, — és a különböző sikertelen kísérletek után a röpirat szerzője sem táplálhat illúziókat az iránt — hogy az eszme végrehajtása nemcsak el nem érhető, sőt hogy viszonyainkra való tekintettel a végrehajtás majdnem a lehetetlenségek közé tartozik.

Ezt szerző eddigi haszontalan fáradozásai és az e célból egybehívott különböző enqueteek eredménytelenségei elég világosan bebizonyították. Az első pillanatra tehát teljesen megfoghatóatlannak látszik, hogy mily indokok vezérelték az agg szerzőt, hogy népboldogító elméleteit újra előtárja és hogy ezeknek a létező részvénytársulatok ellen intézett támadások által még pikáns mellékízt is kölcsönözzön. Hogy különben az öreg ur az elvűséggel meglehetősen könnyen bánik, eléggé bizonyítja az a körülmény, hogy már 1848. előtt is hirdette ugyan írásban és szóban egyedül üdvözítő eszméjének hasznosságát és nagyhorderejét

thert? Mint amazok a világot, úgy pusztitaná fiad az eget. Aztán közeledtedre nem látom-e Kroniont lelkesülten integetni? Valóban kielégítetlen vagy a férfi kebelében sohasem hervad el.”

Igazmondó Nereusnak leánya így felelt:

„Kegyetlen! minő nyilat löveléd a gyűlöletnek! Nem kíméled az anyka keservét, midőn az fiának balsorsa felett sir, szenved és panaszol. Bizonyynal nem érzéd soha kebledben azt, mi alól sem istennő, sem földi nő nem képezhet kivételt; mert körüléd Kronostól származott fiad pompáznak örök ifjan és erőben, és te örvendhetsz nekik; ámde te is jajgattál egykor fájdalmas panaszban azon napon, midőn Kronos férjed miattad való haragjában hü fiát, Hephästost, (Vulcan), Lemnos földére ledobá, és a halhatatlan fiu, halandóhoz hasonlóan, lábán sérülve, ott feküdt. Mint kiáltoztál, sirtál akkor a Nympháknak árnyas szigetén, szolítád Päont és magad bevártad a nyomort; és most is fáj neked, látni fiadnak hibáját, midőn szolgálatkészen viszi az isteni italt aranyserlegben, és mielőtt átnyujthatná, fél, nehogy azt előntse, s ha az istenek e felett fenhangon nevetnek, egyedül te maradsz busan és egyedül neked fáj fiad szomorú sorsa. Én nem keresém eddig bánatomnak enyhületét abban, hogy azt másokkal közöljem, de ma, midőn megjelöltetett egyetlenemnek halála, ősz atyám az örök igazságot fürkészti jósbajku Nereus által; sőt régen meg volt az már jelölve, hogy meddig terjedend élete; akkor, midőn ti összegyűltetek menyegzőmet

ünnepelni a földi, reám erőszakolt férfival Pelion hegyiségnek erdős halmain, akkor mindjárt megígéré nekem halhatatlan ősz atyám a dicső fiut, kit jobban fogok szeretni, mint őt, de egyszerűmind tudtomra adá, meddig terjedend annak élete. A siető évek tölem eltélenék, és ime, fiam! erőszakolják Aisnak fekete kapujához. Mit használt ravaszság, művészet, mit az áldozatnak lobogó lángja? Mit használt nem rég a női öltöny rajta? Férfassága, hősiessége azon is kitört, elragadá őt a vágy a dicsőségre, harcra, és amott csörög rajta mégis bájosának láncza. Kinos napok éle; ezek elmúlnak töle nem sokára; előtte a magas végezés tudva van, biztosítva számára az örök nagy hírnév; de a Kerák fegyverei közelről fenyegetik s maga Kronion sem mentheti meg őt.”

Igy beszélt Thetis és leült Lettónak oldala mellé, mint ki az Urániá között szeretők anyai szívvel birt, és eme istennőnek résztvevő kebelén átadta magát nagy fájdalmának. Komolyan és szelíden fordula Kronion a panaszkodó felé és atyai hangon így kezdé:

„Leányom, töled kell eme heves, kárhoztató szavakat hallanom, mint egykor azokat egy titán rossz kedvében az istenek ellen kiönté, kik azonban azért mégis az Olympnak urai maradtak maig! Fiad életének végét is hirdeted csüggedve, oktanulva. A remény az étellel össze van forrva; eme hiszgelő, csabós istennő sokak előtt kedves, kik a halandó emberrel a változó napokat szolgálatkés daemonok közt élők át; előtte ninos

elzárva az Olymp, sőt Aiasnak borzasztó lakása is kinyílik előtte. Az ősz sors mosolyog neki, ha ő, a bájos, hozzá simul. Hisz az áthatlan sötét éjszaka visszaadá Admetos nejét fiannak, a hajlithatatlannak. Nem jöve-e fel Protesialos, a buslakodó nőt átölelvén? Nem lágyult-e fel szíve Persephone-nak ott alatt, midőn Orpheusnak énekét meghallá? és epesztő vágy nem vett-e rajta erőt? Nem zabolázódott-e meg ereje Asklepiosnak az én dicsfényem által, ki elég vakmerő volt visszaadni a halottaknak az életet? Még halottakért is remél az élő, s te kétségkedel, holott élő fiad még élvezi a napnak fényét. Az életnek határa nincsen oly szűk korlátok között; egy istenség, sőt halandó ember is elodázhathatja a halálnak hatalmát. Azért ne csüggedjen el bátorságod, ne káromoljon többé ajkad, ellenséges guny és rágalom elől zárd füleidet; sokszor temetőd el a beteg orvosát, ki felelet kimondá, hogy rövid időn meghal, és megcáfola amazt, vidáman, egészségesen élve napjait. Poseidon gyakran küldi halálós szirtek útján a hajót, hamar kiesik az evező a kézből, a hajó romjait szerteszórja a vihar s mindnyáját a hajó népének el akarja vesztetni az istenség, és mégis a daemon némelyiket megmenteni képes.

Ép azért szerintem sem a legfőbb istenek, sem az istennők nem tudhatják, kinek lesz megadva, visszatérni honába.”

Igy szóla Kronion.

(Folytatása következik.)

jelentőségét, 'de azért még az 1865. évig elveivel összeegyeztethetőnek tartotta a Riunione-Adriatica biztosító-társulat vezérigynökségét vezetni. Meggyőződése ellen lehetett, de azért elfogadta a szegény biztosítottak zsiros díjfizetéseit a társulat részére és ez utóbbtól a még zsirosabb jutalékokat a maga részére. Hogy továbbá a magas és mérvadó személyiségek, kiknek 1848. előtti levelezéseivel szerző dicsekszik, meg voltak győződve eszméje keresztülvihetlenségéről és a további közreműködéstől e téren lemondottak, kitűnik abból, hogy azok az 50-es évek végén a leghatásosabban vettek részt egy hazai biztosító-társulat alapításában, mely azóta a hazai biztosítási ügynek nem képzelt lendületet kölcsönzött és szerény kiindulási pontból nemzetgazdasági életünk tiszteletet igénylő tényezőjévé fejlődhetett.

Vegyük most már bírálat alá a szerző által közölt adatokat.

Hogy a tüzbiztosítás államosításának szükségességét demonstrálja, — mely Németországban felmerült néhány szerény kísérlettől eltekintve, az előbbre haladott kulturálmunkában, mint Francia-, Olasz- és Angolországban még meg sem pendítettett — szerző elsorolja azon helyek nagy számát, melyekben az elmúlt évben tüzvések nem pusztítottak, és jobb ügyhöz méltó következetességgel oly képet állít elénk, mintha kizárólag nem biztosított jóság esett volna a pusztító lángok martalékává. Az ide vonatkozó bizonyítékok oly minden felelősséget nélkülöző felületességgel vannak összeállítva, hogy méltán csodálkozhatunk a felett, miként lehetett az öreg urnak bátorsága oly adatokkal a nyilvánosság elé lépni, melyek a komoly bírálatot alig állhatják ki és a melyekkel, ha csak kis jóakarattal vezérli, a helyzet valódi képét is nyújthatta volna. De „a csel szentesíti az eszközt“, gondolja magában a szerző, és ebből kiindulva, szerinte csak biztosítatlan jóság éget el, pedig egyetlen pillantás a különböző biztosító-társulatok kárjegyzékébe másról győzték volna meg, ad oculos demonstrálták volna előtte, hogy a felhozott tüzesetek a társulatoknak érzékeny károkat okoztak, melyek az utolsó év zárszámadásaiban látható kifejezést is fognak nyerni.

(Vége következik.)

A kovásznai tüzkárosultakért.

(Királyi adomány. — Más segélyek.)

Kovácsna, 1888. márczius 14.

A „Székelyföld“ 1887. évi 104. számában közölve volt, hogy az utolsó kiosztás után a sepsijárási főszolgabíró útján Eresztvény községből befolyt 3 frt 45 kr, és a papolci községi előjáróság által beterveztett 10 frt 90 kr készpénz; 425 liter rozs és 8 liter szemes főzelék kiosztása a segélyosztó bizottság megállapodása folytán elnapoltatott, hogy a Nyén községben megindított gyűjtés eredménye és esetleg más adakozások is bevarratván, a nagyobb összeg, illetve gabonamennyiség kiosztása a nagyszámú tüzkárosultak között annál könnyebben eszközölhető legyen.

A remélt helyről eddig mi sem érkezett, hanem igen más helyekről, több községből és egyesektől. Voltak és vannak könyöröltes szívű keresztények, a kik szerencsétlen kovásznai tüzkárosult embertársaikról megemlékezvén, éltető balzsamot nyújtottak azok fájó sebeinek enyhítésére.

Legelső volt a könyöröadományt nyújtók között Ő Felsége, a magyar király, a kinek midőn legmagasabb tudomására jutott a romboló tüzeset, a nagymérvű károsodás: nem késett véghetetlen atyai figyelmét és kegyelmét a birodalom legkeletibb részében élő kovásznai tüzkárosultakra is kiterjeszteni.

Ő Felsége 500 frtot kegyeskedett magán-pénztárából tüzkárosult testvéreink számára utalványozni.

A királyi könyöröadomány százaknak könnyeit száritotta.

A magyar király könyöröadományáért több ezer székely mond hálás köszönetet és ezerek ajkáról száll fohász az Egke Urához, kérvén a Mindenhatót, hogy Urunk Királyunk drága életét tartsa meg virágzó egészségben hazánk és az anyarszágtól elfeledett székely nemzet örömére az emberi élet legvégső hátáraig.

Hidvégi gróf Nemes János ur ő méltósága a szerencsétlenek nyomorainak első perczben való enyhítésére 50 frtot adományozott; a más újabb megemlékezést a nemeskeblű főúr a szenvedők s Főispán ur ő méltósága útján 3 frt könyöröadományval adta bizonyítékát felebaráti szere-

telének. A magyarok Istene ott és azzal jutalmazza meg a nemes cselekedetet, mire a főúr emberbarátnak legnagyobb szüksége van: hosszú idők során állandó jó egészséggel.

A közlökten kívül a bizottság elnökéhez, Hollaky Attila főszolgabíró urhoz, beküldettek még: Zágón szomszéd nagyközség pénztárából 10 frt, a jómódú községi lakosok közt a gyűjtés nem lévén még befejezve;

a kézdívasárhelyi jótékony nőegylet jótékony adománya, mint az 1887. november 5-én rendezett fillérestély jövedelme, Baloghné Vizi Emma pénztáros urnó által, 4 frt;

a sepsijárási főszolgabíró ur útján Nagy-Borosnyó községből 5 frt;

a sepsimartonosi derek községi előjáróság által gyűjtött 1 frt 50 kr a kovásznai községi előjáróság útján.

Ezen adományoknak, valamint a mult évi 104. sz. a. közlött papolci és eresztvényi segélyeknek a mult év november 19-én teljesített osztáskor fennmaradt 22 frtal együtt, és így összesen 59 frt 85 kr készpénz, 426 liter rozs és 8 liter szemes főzeléknek kiosztása felett az illetékes bizottság a jelen évi márczius 2-iki gyűlésben véglegesen intézkedett.

A királyi könyöröadomány kiosztását a legmagasabb megbízatás folytán főispán ur ő méltósága lévén hivatva eszközölni, február 28-ra volt e végett a határidő kitűzve. A közbejött zord idő, a kiálthatatlan hóviharok azonban megátolták ő méltóságát e nemes cselének kivételében. Pedig hogy mennyire ohajtottuk volna szeretve tisztelt főispánunkat Orbai-járási főhelyén látni és tisztelni: bizonyítja az, hogy a futó hirre a szomszéd községekből a birtokosok részéről számosan sereglettek össze, hogy forró szeretetük és határtalan tiszteletüknek élő szóval adjanak kifejezést, felakarván egyuttal világoztani ő méltóságát az orbai érdekek mellőzéséről is.

Az időjárás mentől tovább, annál mostohábbá, az utak pedig járhatatlannokká válván, főispán ur ő méltóságának útja elzárattott tőlünk ez alkalomra, és e miatt a királyi könyöröadomány kiosztását főispáni megbízatás folytán Hollaky főszolgabíró ur személyesen teljesítette márczius 4-én a lekuldlott megállapodási arány szerint.

A szegény szűkölködők a községi jegyző által megköszönvén a könyöröadományt a kifogyhatatlan kegyelmű legfelsőbb adakozónak, Ő Felségének, a magyar királynak, egyuttal hálás köszönetüket nyilvánították főispán ur ő méltóságának a nyomor első perzeiben atyai módon nyújtott 50 frtnyi könyöröadományért és a legmagasabb helyről nyújtott segély megnyerése érdekében tanúsított pártfogásért. Hálásan emlékeztek meg Br. Szentkereszty Béla országgyűlési képviselő urról, mint nemeslelkű adakozóról, és mint a ki a könyöröadományra vonatkozó kérelmünket Ő Felsége színe elébe juttatni segítette.

Megköszönték a könyöröadományt minden nemes keblű adakozónak és közreműködőnek s a végén Hollaky Attila főszolgabíró urra kértek áldást az Eg urától, a ki, mint segélyszóbizottsági elnök, fáradhatatlan buzgalommal és igazságszeretettel működött eleitől fogva a tüzkárosultak segélyezése érdekében, és a ki ezért a felsőbb elismerést is méltán kiérdemli a magas kormánytól.

Magam is a szegény tüzkárosult székely testvérekkel érek és gondolkozom e téren, s az ő áldást kérő fohászuhoz csatlakozva, a nyilvánosság terén is hálás köszönetemnek adok kifejezést a szerencsétlen károsultak nevében mindazon adakozóknak és közreműködőknek, a kik megemlékeztek szerencsétlen felebarátaikról és a gyászkoeci elhamvadásával minden vagyonától megfosztott dalegyletről.

Es kérem, ne vonják meg szívességüket, a kik tehetik és még nem adtak. Mert „kölosön ad az Istennek, ki kegyelmesen ad a szegénynek“.

A bizottság nevében:

Csia György.

Különfélek.

— Kinevezések. A kézdívasárhelyi kir. törvényszék elnöke Páll Venczel végzett jogászt a kézdívasárhelyi törvényszékhez és Veress Menyhért marosudasi járásbíróági joggyakornokot a sepsiszentgyörgyi járásbíróshoz díjas joggyakornokká nevezte ki.

— Időjárásunk a lehető legkellemesebb. Gyönyörű szép tavaszi napok járnak. A nap melegen tüzi sugarait a földre, olvasztva a havat, jeget s száritva a sárt és vizeket. Egy héttel ezelőt még az utakon felhalmozott roppant hó mennyiség megakadályozta a közlekedést és a tavasz egy meleg lehetetere eltűnt mindez s ma már mindenfelé pompás szárazak az utak.

— „Hallatlan botrány“ ezimen Tamás Márczell minoritarend-főnök urról mult számunkban közölt hirre vonatkozólag még két darab okmány jutott kezeink közé, melyek a már elmondottakon kívül azt is bizonyítják, hogy Márczell atya mennyire respektálja a hatóságokat. Az első okmány a helybeli tanács átirata, melyben tisztelettel felkéri a róm. kath. lelkészi hivatalt, hogy teljes szegénységben elhalt Bandi Ferencz kalapossegéd eltemetését eszközölni sziveskedjék. Erre aztán Tamás Márczell ur megfordította a tanács átiratát s minden felszólítás és czim nélkül szóról-szóra írja, mint következők: »61/888. Tudás és alkalmazkodás végett vissza küldetik. Hogy eltemetni kell, azt a lelkészi hivataligen jól tudja. A kérdés az, hogy van-e, a ki, vagy miből a temetési költségeket hordozza, s ha nincs, ezt kell a szegénységi bizonyítványnak igazolnia. Ily értelemben, mint kiállitva van, nem elfogadható. Kanta, 1888. márcz. 16. Tamás Márczell s. k., lelkész.« — Így szokott írni egy hatósághoz Márczell atya ő „nagy haragjában“, midőn nincs kiállítás magas stolára.

— Mulatságok. A körösi dalárda ja község ház nagytermében husvét vasárnapján zártkörű táncvigalmat rendez, melynek tiszta jövedelme a községi táncztermének felszerelésére fog fordítatni. — Albisban husvét második napján tánczestély lesz az ottani ev. ref. templom javára. A tánczestélyt megelőzőleg a műkedvelő-társulat a „Pártütők“ czimű vigjátékot adja elő.

— Halálozás. Id. Tarisnyás János gyergyó-szentmiklósi kereskedő folyó hó 18-án életének 83-ik évében meghalt.

— Vas Gereben munkáiból a 41—46. füzet is megjelent. Ezekben veszi kezdetét a „Garasos arisztokraczia“. Felhívjuk e becses művekre olvasóink figyelmét.

— Nyilvános köszönet. Alólirott rendező-bizottság kedves köteleességet teljesít, midőn a folyó hó 17-ki társasestélyen Orel Máténé és Merza Kristófné urnők ő nagyságaiknak a szivesen és áldozattal teljesített háziasszonyi tisztért, Lengyel János urnak czitera-játékáért, Dr. Tilscher Ede urnak szives közreműködéséért, valamint a résztvevő közönségnek a szives pártfogásért a nyilvánosság terén a szegény gyermekek nevében leg-hálásabb köszönetét nyilvánítja. Bocsánczy István, Kritsa Konrád, Lázár Z. István, Lengyel János, Novák Antal, Vákár Ferencz, mint a bizottság tagjai.

Kimutatás

a kézdívasárhelyi „Oltár-egylet“ javára 1888. április 8-án rendezendő tárlatra történt szives adakozásokról és munkálatoikról.

Wertán Fáni gyűjtése Kézdí-Vásárhelyt.

Báró Szentkereszty Stephanie 1 szőszéktakaró, 2 ciborium-köpeny, 4 faldisz, ifj. Dávid Istvánné 2 minist. ing, Császár Lukácsné 2 minist. ing, Wertán testvérek 1 kar-ing, Landt Józsefné 2 min.-ing, Wertán Venczelné 4 késtöröl, özv. Winternitz Nándorné 1 drb csipke, Bertalan Dénesné 1 drb csipke, Novák Sándorné 1 drb csipke, ifj. Jakab Istvánné 1 kar-ing, 1 szalag-csokor, Nagy-né 1 frt, D. A.-né 6 drb kehely-töröl, Dávid János 1 szt. kép rámostól, id. Zsigmond Györgyné 50 kr, Elekcs Béláné 2 drb kéztöröl, Balogh Jánosné 25 kr, Fejér Bogdánné 10 kr, Wertán Anna 10 kr, Tóth Istvánné 50 kr, Szabó Mózesné 50 kr, Nagy Lajos 50 kr, Fejér Lukácsné 6 drb vállkendő, Nagy Ferenczné 20 kr, ifj. Tóth Istvánné 50 kr, Tóth Gézané 30 kr, Dobál Lajosné 40 kr, özvegy Pap Andrásné 10 kr, Welkreiter György 20 kr, Ruzs Pál 20 kr, Dávid Gyuláné 10 sing széles csipke.

Szivesek voltak a következő egyházi cikkek elkészíteni:

Vajna Károlyné 2 ciborium-köpeny és 1 szőszéktakaró arannyal való himzése, Császár Lukácsné 1 alba, Wertán Gizella 1 alba, Wertán Náni 1 kar-ing, ifj. Dávid Istvánné, Landt Józsefné, Dávid Antalné, Novák Sándorné 1—1 szőnyeg varrása.

Fogadja a buzgó gyűjtő s a jótékony adakozók és munkálattérők az Oltár-egylet nevében kifejezett leghálásabb köszönetünket.

Kézdí-Vásárhelyt, 1888. márcz. 16-án.

Br. Szentkereszty Stephanie,
elnök.
László József,
jegyző.

Felelős szerkesztő és kiadó-tulajdonos:

Ifj. Dobay János.

Zongora-tanító.

Ifj. Pataky Józsefné szül. Debreczenszky Vilma urnő, a debreczeni zenede növendéke, Kézdi-Vásárhelyre érkezvén, ohajtana néhány előkelő családnál zongora-leczkéket adni. Bővebb felvilágosítást férje szülői házában.

KIADÓ ÜZLETHELYISÉG.

A piac keleti részén fekvő s jelenleg a Bocskor és Szöcs czég alatt — ifj. Dávid István ur szomszédságában — lévő **bolt-helyiség** idei április hó 24-től, azaz Szent-György napjától kezdődőleg **bérbe** adandó.

FEJÉR LUKÁCS fiai.

KIADÓ HÁZ.

A Kantába lemenő fő-utczában lévő Nagy József-féle kőház felső emeletén lévő hátulsó rész, mely áll 2 szoba, 1 konyha, kamara, pincze, istálló és udvarból, kiadandó. Értekezhetni Nagy Józseffel.

Kézdi-Vásárhelytt, 1888. márczius hó.

POTOCZKY ANTAL és LÁSZLÓ.

Jó tanács aranyat ér!

E szavak igazságát különösen betegség alkalmával érzi az ember, s ezért a Richter-féle kiadó-intézet a legszívesebb hálalratokat kapta a »Beteg-barát« című illusztrált könyvecske megküldéseért. Ebben a **legjobb és legmegbízhatóbb háziszerek** kimerítően ismertette vannak s a benne foglalt és a szerencsésen felgyógyultaktól származó levelek egyszersmind azt bizonyítják, hogy sok esetben egyszerű háziszerek is elegendők arra, hogy a látszólag gyógyíthatatlan betegséget rövid idő alatt meggyógyítsuk. Ha a betegnek a megfelelő szer áll rendelkezésére, akkor még nehéz betegségnél is gyógyulás várható, miért is egy betegnek sem kellene elmulasztani levelező-lap által Richter kiadó-hivatalától Lipcsében a »Beteg-barát« című könyvecsket megrendelni. E kis, olvasásra méltó mű segítségével sokkal könnyebben fog helyesen választani. A meghozatás **semmi költségbe sem kerül.**

Hirdetmény.

Közhirré tétetik, hogy Kézdi-Vásárhelytt, a város kantai részébe lemenő nyugoti utca során néhai Jancsó József timár féle lakház a hozzá tartozó istállóhelylyel, mely jelenleg a Jancsó Mária tulajdonát képezi, szabad kézből örök áron el fog adatni.

A vásárolni szándékozók értekezhetnek bármikor hivatalos órák alatt a polgármesteri irodában.

Kézdi-Vásárhelytt, 1888. márczius 24.

Szöcs József,
polgármester.

Szám 1996. — 1887.

tkv.

Árverési hirdetményi kivonat.

A kovásznai kir. járásbíróság mint telekkönyvi hatóság közhirre teszi, hogy kovásznai Vencz Istvánné Csulak Zsuzsánna végrehajtatónak kovásznai Oláh Jánosné Trandabuj Mária végrehajtást szenvedett elleni 35 frt 20 kr tőkekövetelés s járulékaik iránti végrehajtási ügyében a kézdivásárhelyi kir. törvényszék (kovásznai kir. járásbíróság) területén lévő Kovászna községében fekvő, a kovásznai 567. számú tjkvben 1140., 1141. hr. sz. alatti egész ingatlanra az árverést 411 frtban ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt in-

gatlan az 1888. évi április hó 24-ik napján délelőtti 9 órakor Kovászna község házában megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fog.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 10% át készpénzben, vagy az 1881. LX. t.-cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes érték-papírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. 60. t.-cz. 170. §-a értelmében a bántépénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

A kir. járásbíróság mint telekkönyvi hatóság Kovásznán, 1887. évi november hó 28-ik napján.

Dobay János,
kir. járásbíró.

„BUDAPESTI UJSÁG“

KÉPES POLITIKAI NAPILAP.

Magyarország legolcsóbb és legelterjedtebb független néplapja.

Megjelenik naponta

hétfőn és ünnep utáni napon is

20,000 példányban.

Vasárnap külön humorisztikus melléklettel.

A „BUDAPESTI UJSÁG“ nemcsak a hazai, hanem a külföldi politikai és társadalmi eseményekről is leggyorsabb és legmegbízhatóbb tudósításokat közöl és a kérdések megvilágításáról elsőrangú írók gondoskodnak, kiknek tollát egyedül az igazság és a nép valódi érdekeire való tekintet vezérli.

A „BUDAPESTI UJSÁG“

kitűnő vezér- és tárczacikkeken kívül közli az összes általános érdekekkel bíró bel- és külföldi napi híreket, a legújabb táviratokat, a kereskedelmi, ipari és közgazdasági tudósításokat, a lottó- és sorshuzásokat és az „Ingyen posta“ rovatában olvasói számára tért nyit ingyen üzenetváltásokra, gondos kivitelű képei pedig hű tükrét képezik a felmerülő érdekesebb napi eseményeknek; közöl azonfelül három regényt, melyek a mellett, hogy a társadalmi élet legkülönbözőbb mozzanatait esetelik, irodalmilag is magas színvonalon állanak.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egész évre	— — — — —	12 frt.
Fél évre	— — — — —	6 frt.
Negyed évre	— — — — —	3 frt.
Egy órára	— — — — —	1 frt.

Egyes szám ára 4 kr.

A „BUDAPESTI UJSÁG“ kiadóhivatala
Budapest, Andrásy-ut 12. sz.

Manchen Mihály

mint a már 1822. év óta fennálló

és legjobb hírnévnek örvendő

Legjobb
szerkezet

Forgó
csapok

HARANG-ÖNTŐDE

birtokosa

és vezetője

Segesvárott

Erdélyben

felső piac-sor

168. házs. alatt

ajánlja magát a nagyérdemű közönségnek mindennemű új harangok készítésére egész vas- vagy cserfa-koronával, továbbá egész vasból álló harangszékek készítésére, valamint régi, megrongált állapotban lévő harangok tetszésszerű nagyságban való átöntésére, ugyancsak raktár-készletben lévő kisebb rendű harangok pontos szállítására. Mindent a legjobb és legtisztább anyagból! Szolid munka jótállás és jutányos árak s esetleg részletfizetés mellett!

Nyomatott Szabó Albertnél Kézdi-Vásárhelytt,